

ØSTJYLLAND ARBEJDER FOR DANMARK

STRATEGI
BUSINESS REGION AARHUS
2016-2018

Businessregion Aarhus

Forord

Du sidder med strategien ØSTJYLLAND ARBEJDER FOR DANMARK 2016 – 2018 i hånden.

Der gør du:

- fordi centrale beslutningstagere har idéudviklet og inspireret strategien på ØSTJYSK TOPMØDE 2015.
- fordi erhvervsliv, forskere og videnpersoner i samarbejde med os har udarbejdet anbefalinger til realiseringen af særlige strategiske spor om produktion og viden, IKT og smarte fællesskaber samt fødevarerklngen i Business Region Aarhus.
- fordi du sikkert er én af de mange mennesker, som vi har været i dialog med, om hvordan Business Region Aarhus som den største danske vækstmetropol uden for Hovedstadsområdet skal udvikles.

Strategien bygger også på nøgletal, eksisterende viden om erhvervsmæssige styrkepositioner og på internationale analyser af den betydning, som markante vækstcentre uden for hovedstaden har for national vækst og udvikling.

Strategien er delt op i to dele. Den første del beskriver vores arbejdsform og de forandringer, som vi ønsker at skabe gennem vores politiske virke. Den anden del beskriver de strategiske spor, som vi ønsker at konkretisere og også realisere i samarbejde med andre beslutningstagere. Du kan løbende følge de initiativer, som vi igangsætter i forlængelse af de strategiske spor på www.businessregionaarhus.dk. Business Region Aarhus kan med samarbejde og den rette indsats fremme det gode liv for samtlige borgere, når vi holder fokus på vækst, arbejdspladser, konkurrenceevne og livskvalitet.

Business Region Aarhus definerer sig som et politisk interessefællesskab om vækst og udvikling i Østjylland til gavn for hele Danmark. Business Region Aarhus er også en byregion, der udnytter de enkelte byer og områders styrker og funktioner, så de komplementerer hinanden. Vi er i bevægelse hele tiden; på vej på arbejde, til uddannelse og fritidstilbud, til handel og indkøb, til kultur og natur. Byerne i Business Region Aarhus "låner størrelse" af hinanden, fordi den enkelte by i Business Region Aarhus får flere funktioner, flere arbejdspladser og en større arbejdsstyrke, end hvad vi traditionelt ser for en enkelt by. Det er værdifuldt for både borgere, virksomheder, kommuner og regioner. Og hele landet. Derfor arbejder den østjyske millionby for vækst og udvikling for Danmark. Vi har ikke råd til at lade være.

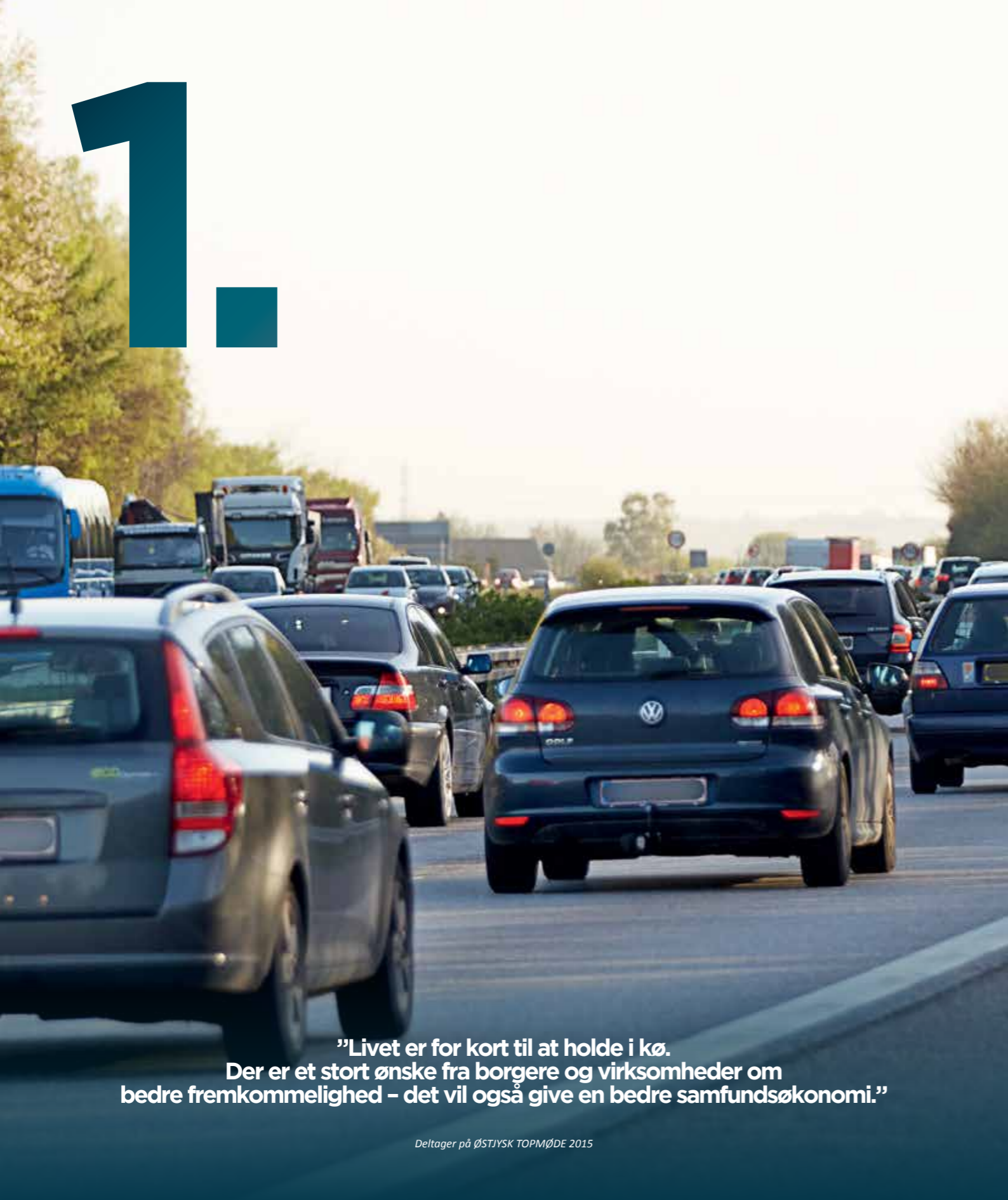
Vores vision er, at Business Region Aarhus er den mest toneangivende danske vækstmetropol uden for Hovedstadsområdet. Vi har international gennemslagskraft og er derigennem en væsentlig bidragsyder til dansk vækst og udvikling.

Med venlig hilsen

Borgmestrene i Business Region Aarhus

Nils Borring / Favrskov Kommune, **Kirsten Terkilsen** / Hedensted Kommune, **Peter Sørensen** / Horsens Kommune, **Jan Petersen** / Norddjurs kommune, **Uffe Jensen** / Odder Kommune, **Claus Omann Jensen** / Randers Kommune, **Marcel Meijer** / Samsø Kommune, **Steen Vindum** / Silkeborg Kommune, **Jørgen Gaarde** / Skanderborg Kommune, **Claus Wistoft** / Syddjurs Kommune, **Torsten Nielsen** / Viborg Kommune, **Jacob Bundsgaard** / Aarhus Kommune

1

DEN ØSTJYSKE MILLIONBY SKAL UDBYGGES GENNEM ØGET KONKURRENCEEVNE OG VÆKST

Vores mål er, at Business Region Aarhus bidrager endnu mere til dansk vækst og udvikling i 2018 målt på værdiskabelse og eksport.

Østjylland arbejder for Danmark. Vækst i Business Region Aarhus er afgørende for vækst i hele Danmark. Vi varetager interesser i forhold til rammevilkår og konkurrencekraft, så den østjyske millionby står stærkt og synligt på den nationale dagsorden, alt sammen for at væksten i hele Danmark forøges. Vi prioriterer i fællesskab, fokuserer på udvalgte mål og arbejder sammen for at indfri dem.

Fokus i 2016 – 2018

Vi arbejder for, at Østjyske Motorvej E45 udvides fra fire til seks spor på den mest belastede strækning mellem Skanderborg og Aarhus, og at der udarbejdes en masterplan for udbygningen af den resterende strækning fra Vejle til Randers.

En udvidelse af E45 fra fire til seks spor er til gavn for væksten i hele landet, da en velfungerende infrastruktur er afgørende for erhvervslivets fortsatte vækstmuligheder og dermed Business Region Aarhus' bidrag som Danmarks kraftigste vækstmotor uden for hovedstadsområdet. Bedre vilkår for de vækstorienterede virksomheder er til gavn for dansk eksport, for beskæftigelsen og dermed for værdiskabelsen i Danmark. Mobilitetskommissionens rapport offentliggøres på www.Businessregionaarhus.dk i maj 2016.

Vi vil udarbejde en samlet strategi for den overordnede mobilitet i den østjyske byregion og komme med anbefalinger til udvikling af det sammenhængende trafiksystem og til den overordnede trafikale infrastruktur på kortere og længere sigt.

Vores strategi og anbefalinger til udvikling af den overordnede trafikale infrastruktur vil rumme beskrivelse af forskellige transportformer og kombinationsrejsemuligheder. Overvejelser om udviklingen af infrastrukturen skal – udover at håndtere mobilitetsudfordringer – også afbalancere udfordringer omkring begrænsede offentlige anlægsmidler, arealmæssige begrænsninger i eksisterende byområder samt klima- og bymiljømæssige målsætninger. Det er vigtigt, at kommende infrastrukturinvesteringer understøtter mulighederne for vækst og udvikling i hele Business Region Aarhus. Udarbejdelsen af strategien sker på baggrund af Mobilitetskommissionens anbefalinger i 2. afrapportering, der foreligger i foråret 2016 – og med udgangspunkt i ”Indspil til de strategiske analyser og trafikforhandlinger 2013” fra Region Midtjylland og de 19 kommuner i den midtjyske region.

Vi arbejder for, at der udarbejdes en national vækststrategi for Business Region Aarhus. Det gør vi blandt andet med afsæt i en fælles vision og planprincipper for udvikling af Østjylland som en funktionel byregion.

Der er udarbejdet en vision for udviklingen i den overordnede fysiske planlægning og principper for udviklingen af Business Region Aarhus som funktionel byregion. Det er hensigten, at vision og principper kan indgå som inspiration til kommunernes arbejde med planstrategi og kommuneplan i den kommende planperiode, formelt fra 2018.

Det er også et selvstændigt formål at dokumentere over for Staten, virksomheder og borgere, at Business Region Aarhusområdet er en sammenhængende byregion, hvor den overordnede planlægning tilrettelægges,

**”Livet er for kort til at holde i kø.
Der er et stort ønske fra borgere og virksomheder om
bedre fremkommelighed – det vil også give en bedre samfundsøkonomi.”**

så udviklingsmulighederne i Danmarks vestlige vækstcenter optimeres. Der arbejdes i 2016 for, at Business Region Aarhus bliver synlig i den kommende Landsplanredegørelse som et første skridt hen imod, at Regeringen udarbejder en selvstændig strategi for udviklingen af Business Region Aarhus. For at understøtte Business Region Aarhus' rolle som vækstdriver i Danmark, er det afgørende at belyse potentialerne for udvikling og vækst i den østjyske byregion set i en national og international kontekst.

Der arbejdes endvidere på at indgå strategiske samarbejder med indenlandske og udenlandske byregioner, med henblik på at hente inspiration og viden om funktionelle byregioner til Business Region Aarhus. I første omgang med Greater Manchester, Business Region Gøteborg, Tampere Business Region og Metropolregion Hamborg. Det internationale perspektiv er vigtigt for Business Region Aarhus. Vores business region skal kunne manifestere sig positivt og attraktivt blandt de europæiske byregioner. Det er i denne sammenhæng interessant at lære af erfaringerne i Invest in Denmark og Vestsjællands Investering fremme for at få tydeliggjort, hvilke muligheder og fordele internationale koncerner kan opnå ved en placering i Business Region Aarhus. Den høje koncentration af uddannelser, forskning og innovationsmiljøer (bl.a. Aarhus

Universitet, VIA University College m.fl.) er i denne forbindelse en nøglefaktor for udvikling og vækst.

Vi arbejder for, at øge antallet af statslige arbejdspladser i Business Region Aarhus, herunder fastholde de eksisterende statslige arbejdspladser.

Udflytning af statslige institutioner til Business Region Aarhus vil skabe synergieffekter, der ikke kun gavner den enkelte kommune eller byregionen som helhed, men som også vil gavne en langt større geografi uden for den østjyske millionby. Business Region Aarhus er et attraktivt område for statslige arbejdspladser. Det gælder i forhold til kompetencer, viden, økonomi og kultur. Business Region Aarhus er det største danske vækstcenter uden for Hovedstadsområdet. Den østjyske byregion er lokomotivet, der medvirker til vækst til yderområderne i Midtjylland. Vi har mange produktionsarbejdspladser og Aarhus, Randers og Horsens er blandt de største danske industribyer. Samtidig har vi også mange servicevirksomheder, der lever af at servicere et bredere opland med privat og offentlig service.

VORES UDGANGSPUNKT ER:

- at Business Region Aarhus er den største danske vækstregion uden for hovedstadsområdet.
- at virksomhederne i Business Region Aarhus eksporterer for i alt 132 milliarder kroner, hvilket svarer til 12 % af den samlede eksport i Danmark (2014-tal).
- at antallet af eksportvirksomheder i Business Region Aarhus steg fra ca. 4.300 i år 2000 til ca. 5.600 i 2014.
- at Mobilitetskommissionen i samarbejde med Transportministeriet har dokumenteret, at behovet for udbygning af den østjyske motorvej E45 er akut. Trafikken på E45 er siden 2000 steget med op til 75 % på den værste strækning, og ifølge kommissionens antagelser vil der i 2020 være kritisk trængsel på de mest belastede strækninger mellem Ejer Bavnehøj og Hadsten og ved Randers Syd.
- at mobilitet er et afgørende parameter for vækst, sammenhæng og udvikling. En velfungerende infrastruktur er det, der i et borgerperspektiv binder Business Region Aarhus sammen, og gør at vi kan bruge hinanden og derigennem øge vores samlede attraktivitet. Samtidig gør en solid infrastruktur arbejdsmarkedet fleksibelt og understøtter, at virksomheder får adgang til de rigtige kompetencer, og at varer er nemme at transportere.
- at kritisk masse i form af befolkning, arbejdskraft, erhvervsklynger mv. er en afgørende nøgle til at styrke den internationale konkurrenceevne og gennemslagskraft. Det sikres bedst ved at udvikle en funktionel byregion, der øger væksten med deraf følgende positive effekter både byregionalt og nationalt.
- at forudsætningen for vækst i hele Danmark er, at vi arbejder for vækst i landets yderområder, samtidig med at vi også skaber byregionale kraftcentre, der kan sikre positiv udvikling i et større geografisk område.

”1+1 giver hverken 2 eller 3,
det giver noget helt nyt og bedre,
når byer samarbejder i business regioner.”

Deltager på ØSTJYSK TOPMØDE 2015

FÆLLESSKAB OG KRITISK MASSE GIVER VÆGT BAG ORD OG HANDLING

Vores mål er, at Business Region Aarhus' nationale og internationale gennemslagskraft øges markant gennem samarbejdspartnere og ambassadører.

Partnerskaber og alliancer om konkrete politiske initiativer indgås løbende med andre politiske beslutningstagere, organisationer, virksomheder, institutioner m.fl.

Fokus i 2016 - 2018

Vi afholder ØSTJYSK TOPMØDE årligt om udfordringer og potentialer for vækst i partnerskab med andre østjyske beslutningstagere, for at indgå konkrete samarbejder om fælles løsninger.

Business Region Aarhus har taget initiativ til ØSTJYSK TOPMØDE i samarbejde med erhvervsledere, samt repræsentanter for erhvervslivet, arbejdskraften og forskningsmiljøet i Østjylland med partnerskabsaftalen 'Østjylland arbejder for Danmark' i 2014. ØSTJYSK TOPMØDE blev afholdt første gang i 2015 og sætter også fremadrettet fokus på aktuelle og kommende udfordringer i at udnytte potentialet i den østjyske vækstmetropol. Formålet med topmødet er også at finde samarbejdspartnere til at realisere svarene på nogle af de spørgsmål, som konferencen rejser.

Vi arbejder for, at etablere tætte relationer til Christiansborg, bl.a. gennem etablering af et uformelt mødeforum.

Business Region Aarhus har etableret Klub Østjylland, som er et uformelt mødeforum på Christiansborg for folketingsmedlemmer valgt i Business Region Aarhus. Det er hensigten, at de østjyske folketingsmedlemmer sikres bedst og bredest mulig opbakning i Folketinget, og hvor Klub Østjyllands medlemmer i øvrigt kan øve indflydelse.

VORES UDGANGSPUNKT ER:

- at østjyske beslutningstagere i erhvervslivet, organisationer, videnmiljøer og institutioner er vigtige som samarbejdspartnere og ambassadører for at give Østjyllands interessevaretagelse en kraft, der lyttes til og handles på.
- at Klub Østjylland bidrager til, at lokalvalgte folketingsmedlemmer er velorienterede om strategiske tiltag i Business Region Aarhus. Samtidig får Business Region Aarhus indblik i folketingsmedlemmernes viden om nationale initiativer, der påvirker den østjyske millionby.
- at Business Region Aarhus skal være en offensiv medspiller og samarbejdspartner for stat, region og andre business regioner, nationalt såvel som internationalt.
- at vedvarende dialog og samarbejde med de 12 byråd i Business Region Aarhus er et særligt fokus, der skal udvikles, så de ca. 320 byrådsmedlemmer er velorienterede om strategi og indsats som afsæt for at påvirke den retning, Business Region Aarhus bevæger sig i.

3.

”Variationen af storby, kultur og natur gør det nemt for turister at vælge Østjylland. Aarhus 2017 som Europæisk Kulturhovedstad skal være central for udviklingen af turisme.”

Deltager på ØSTJYSK TOPMØDE 2015

FUNKTIONEL BYREGION MED FÆLLES IDENTITET OG LOKALE FORSKELLIGHEDER

Vores mål er, at Østjylland i 2018 fremstår som et endnu mere attraktivt investerings- og bosætningsområde målt på omfanget af investeringer samt antal virksomheder og borgere.

Bevidstheden om den østjyske millionbys identitet skal bygges op udadtil og indadtil, så Østjylland fremstår som et attraktivt investerings- og bosætningsområde. En markedsføringsindsats skal skabe en identitet i byregionen, der kan understøtte rekruttering af højt kvalificeret arbejdskraft nationalt og globalt samt tiltrække investeringer til Business Region Aarhus. Der er en indbyrdes respekt for stedbundne kvaliteter og lokale styrker. Vi har internt i samarbejdet hver vores funktion, styrke og forskellighed, som vi vier fornøden og respektfuld opmærksomhed.

Fokus i 2016 - 2018

Vi arbejder for, at etablere en fælles markedsføring af Business Region Aarhus på turismeområdet.

Business Region Aarhus igangsatte i foråret 2016 en strategisk international markedsføringsindsats målrettet det norske marked. Norske gæster har et højt døgnforbrug og er det marked, der de sidste år har haft størst vækst i byregionen. På det norske marked er Danmark kendt som turistland, men kendskabet til de enkelte destinationer er lavt. Formålet med markedsføringsindsatsen er, at kendskabet til destinationerne i 2018 er øget med med 5 % i forhold til 2015.

Vi arbejder for, at styrke den nationale og internationale markedsføring af Business Region Aarhus ved at opbygge en fælles referenceramme og identitet i Østjylland gennem fortællinger, viden og events.

Business Region Aarhus er partner på Internet Week Denmark festivalen, der er et bredt udbud af ca. 100 events med fokus på internettet som driver for innovation og vækst. Det er hensigten at sprede festivalen yderligere til kommunerne i de kommende år. Det skal ske i et tæt samarbejde med lokale partnere. Der bliver i 2016 afholdt events i Aarhus, Skanderborg, Randers, Horsens og Silkeborg.

Iværksættermessen med uddeling af iværksætterpriser, CareWare platformen til realisering af det erhvervsmæssige potentiale på området for sundhedsteknologi og Business Region Aarhus' tilstedeværelse på Folkemødet på Bornholm er andre eksempler på events, som Business Region Aarhus vil anvende til at formidle viden om den østjyske byregion og varetage Østjyske interesser.

VORES UDGANGSPUNKT ER:

- at vi vil skabe vækst ved markedsføring og udvikling af de kommercielle styrkepositioner på turismeområdet, der allerede findes i Østjylland. Med fokus på gæstens behov skal fremtidens turistservice fokuseres og kapacitet og infrastruktur udvikles med henblik på at skabe de bedste forudsætninger for vækst i turismeerhvervet.
- at fortællinger skaber fælles billeder og sprog, der styrker den internationale markedsføring af Østjylland. Fortællingen kan understøtte erhvervslivets eksportmuligheder og samtidig skabe større fokus på virksomhederne inden for områdets erhvervmæssige styrkepositioner. Det vil tiltrække arbejdskraft med de rette kompetencer.
- at store events, der markerer erhvervmæssig styrke, kan være katalysatorer for en fælles referenceramme og identitet i den østjyske byregion.
- at fortællinger ikke kan stå alene. De skal suppleres med analyser af udviklingen og resultater på en række erhvervspolitiske områder.
- at vi arbejder faktuel og formidler løbende aktuelle data om erhvervmæssige styrkepositioner, beskæftigelse og uddannelse i Business Region Aarhus og i arbejdskraftoplandet til den østjyske byregion.

4.

”Byregional sammenhæng gør hverdagen lettere for borgere og virksomheder.”

Deltager på ØSTJYSK TOPMØDE 2015

UDVIKLING MED AFSÆT I STYRKEPOSITIONER

Østjylland arbejder for Danmark blandt andet ved, at Business Region Aarhus fokuserer på tre specifikke spor, der afspejler nogle af de østjyske erhvervsmæssige styrkepositioner. De udvalgte spor giver merværdi til Business Region Aarhus og skabe yderligere vækst til gavn for Danmark.

De tre strategiske spor er:

- **Produktion og viden**
- **IKT og smarte fællesskaber**
- **Fødevarerklngen**

Disse spor er et supplement til og hænger sammen med den politiske arbejdsform og de konkrete forandringer, som Business Region Aarhus ønsker at skabe. Interessevaretagelse og markedsføring vil sammen med konkrete initiativer være en naturlig arbejdsform for Business Region Aarhus inden for alle strategiske spor.

Vi understøtter de østjyske styrkepositioner på erhvervsområdet ud fra følgende principper:

- Vi skalerer eksisterende og velfungerende regionale/nationale initiativer og samarbejder, når det er meningsfyldt i forhold til erhvervsstrukturen i Business Region Aarhus.
- Når vi samarbejder med virksomheder og videnskabsfolk om formulering og realisering af nødvendige initiativer i Business Region Aarhus, inviterer vi samtidig til samarbejde med Region Midtjylland, øvrige regioner, nationalt og internationalt.
- Vi iværksætter ikke erhvervsfremmeinitiativer, der konkurrerer med eksisterende initiativer igangsat lokalt eller af Region Midtjylland.

STRATEGISPOR 1

PRODUKTION OG VIDEN

”Vi har virkelig stærke produktionsvirksomheder i området, og vi skal handle nu for at sikre deres fremtid.”

Deltager på ØSTJYSK TOPMØDE 2015

Udgangspunkt for produktion og viden

Industrivirksomhederne udgør cirka en femtedel af eksportvirksomhederne i Business Region Aarhus, men står for hele 64 % af regionens samlede eksportomsætning. Det er en langt højere andel end landets øvrige vækstregioner. Det er med til at forklare, hvorfor industrien i Business Region Aarhus står for 21 % af Danmarks samlede industrieksport. Industrivirksomhederne i Business Region Aarhus eksporterer for 85 mia. kr. årligt.

Udfordring

Produktionsvirksomheder er specialiserede, videnintensive og produktive. De er meget langt fra forestillinger om forældede samlebandsfabrikker, som lider lønsomhedsdøden eller outsourcer deres produktion til lavindkomstområder på sigt. Ny produktionsteknologi, avancerede materialer, automatisering og digitalisering åbner tværtimod nye muligheder for virksomhederne. Derfor ser et job i industrien i dag anderledes ud end for bare 5-10 år siden – og kræver medarbejdere, der både har stærke boglige og håndværksmæssige kvalifikationer og kompetencer.

Der er aktuelt mangel på både faglært arbejdskraft og arbejdskraft med en lang videregående uddannelse blandt produktionsvirksomhederne i Østjylland – og hele Danmark. Det påvirker virksomhedernes omsætning og mulighed for vækst. Muligheden for at kunne rekruttere kvalificeret arbejdskraft samt videninstitutioner og virksomheders mulighed for og evne til at udveksle viden er afgørende, hvis vi også fremover skal have konkurrencedygtige produktionsvirksomheder.

Konkrete initiativer vedrørende produktion og viden for 2016-2018 kan ses på www.businessregionaarhus.dk i løbet af 2016-2017, når de er igangsat i samarbejde med virksomheder, forsknings- og uddannelsesinstitutioner med flere.

Strategisk indsats

Business Region Aarhus' indsats retter sig i 2016 – 2018 mod:

1. Bedre dimensionering og mindre ledig kapacitet. Inden for de videregående uddannelser er de teknisk rettede specialer ikke tilstrækkeligt dimensionerede, mens udfordringer for mange af de korte og mellemlange tekniske uddannelser er en anden – der er for få studerende, der søger ind på uddannelserne. Begge dele fører til et behov for fremadrettet at sikre en bedre balance mellem både muligt og faktisk optag af studerende på de tekniske uddannelser og den efterspørgsel der er i fremstillingsindustrien.
2. Styrke vejledning af de unge - og deres forældre - i såvel grundskolen som på ungdomsuddannelserne, således at de bibringes information og viden om beskæftigelses- og karrieremulighederne inden for fremstillingsindustrien. For at motivere de unge til at tage en uddannelse rettet mod en fremtidig beskæftigelse inden for industrien.
3. Understøttelse af fortællingen om industrien som en specialiseret, videnintensiv, produktiv og dermed attraktiv arbejdsplads. Industriens andel af dansk økonomi er markant og har stor betydning – ikke mindst på grund af industriens høje produktivitet og innovativitetsevne. Det er væsentligt at formidle et mere virkelighedsnært billede af de job- og karrieremuligheder, som industrien tilbyder, så langt flere unge tiltrækkes af job og en karriere i industrien.
4. Øget samspil mellem industri og videninstitutioner, der opnås ved at arbejde med de barrierer, der findes for samspillet hos både virksomheder og videninstitutioner. Barrierer kan blandt andet vedrøre mangel på et fælles sprog, kompetencer og dalende fokus på industri som en undervisnings- og forskningsdisciplin.

STRATEGISPOR 2

IKT OG SMARTE FÆLLESSKABER

”IT-klyngen i Business Region Aarhus er stærk. Den skal aktiveres, så viden kommer alle virksomheder og borgere til gode.”

Deltager på ØSTJYSK TOPMØDE 2015

Udgangspunkt for IKT og smarte fællesskaber

Teknologi skal understøtte virksomhedernes vækstmuligheder, samt skabe gode bosætningsmuligheder i byer og landområder. Smarte fællesskaber er byer og landområder, hvor ressourcerne grundlæggende bruges bedre. Hvor nye ressourcer aktiveres, og de eksisterende bruges mere hensigtsmæssigt. Fællesskaber hvor den digitale teknologi er med til at udfordre den klassiske arbejdsdeling mellem offentlig og privat.

Smart Aarhus er baseret på en høj koncentration af IT-virksomheder, forskningsgrupper og IT-uddannelser, samt flere institutioner med fokus på innovative IT-baserede produkter og services. IT-byen Katrinebjerg er Danmarks største vækstcenter for samarbejde mellem forskning, virksomheder og uddannelser, hvilket har skabt et produktivt iværksættermiljø og et af landets bedste steder til at etablere og skabe vækst i nye virksomheder. Derudover er IT-byen en international frontløber inden for IT-forskning. Aktører i Østjylland arbejder aktuelt på at etablere en klyngeorganisation for IT-erhvervet med fødevareklyngen som forbillede. Klyngen skal understøtte erhvervsudviklingsaktiviteter såsom indsats, der kan løfte digitaliseringen hos de små og mellemstore virksomheder i Business Region Aarhus.

Med 20.000 arbejdspladser inden for en radius af 10 kilometer i Aarhus har Business Region Aarhus Danmarks højeste koncentration af IT-relaterede arbejdspladser i forhold til det samlede antal ansatte i den private sektor. Dertil kommer, at andelen af private arbejdspladser på IT/kommunikationsområdet i hele Business Region Aarhus er højere end andelen på landsplan.

Udfordring

Informations- og kommunikationsteknologi (IKT) er en stadig stærkere motor for vækst på tværs af alle brancher. Business Region Aarhus er centrum for den vestdanske IKT-klynge, men IKT-branchen i Business Region Aarhus og Region Midt står over for en række udfordringer, særligt oplever områdets virksomheder en udfordring i at tiltrække højtuddannede og specialister. Samarbejdet mellem videnmiljøer og virksomheder skal styrkes, blandt andet med henblik på øget kommercialisering af videnmiljøernes IKT-forskning. Desuden er det et generelt problem, at der er for få/lave investeringer i IKT og digitalisering i regionen. På et politisk niveau har IKT-aktører behov for mere direkte adgang til nationale beslutningstagere, for at kunne realisere områdets fulde potentiale.

Strategisk indsats

Business Region Aarhus' indsats retter sig i 2016 - 2018 mod:

1. Understøttelse af Region Midtjyllands satsning på IKT-klyngen samt konkrete forslag til aktiviteter i forhold til sikre fremtidens IKT-arbejdskraft i Business Region Aarhus - for eksempel i forhold til rekruttering af IKT-specialister/talenter samt uddannelsesstilbud, der matcher virksomhedernes fremtidige efterspørgsel på IKT-området. Endvidere arbejder Business Region Aarhus med konkrete forslag til, hvordan kommunernes digitalisering og efterspørgsel efter lokale IT-produkter/services kan styrkes.
2. Open data er et væsentligt rammevilkår for arbejdet med at lave smarte løsninger. Åbne data, som borgere og virksomheder i hele Danmark nemt og gratis kan tilgå, vil kunne bruges som råstof i udviklingen af applikationer, tjenester og services eller være afsæt for analyser, tendensvurderinger, forskning osv. Samtidigt vil åbne data kunne understøtte gennemsigtigheden i den offentlige forvaltning, så borgere og virksomheder kan blive endnu mere aktive medspillere i vores lokaldemokrati. Målet er i første omgang at udvikle grundlaget for at skabe et digitalt mobilitetssystem på tværs af kommunerne i Business Region Aarhus. Det at have en fælles dataportal er en generel forbedring af rammevilkårene for arbejdet med at lave smarte, databaserede løsninger.

3. Pilotprojekt om fælles lokale hjemmearbejdspladser giver mulighed for at arbejde med mobilitet og bosætning på en ny måde i Business Region Aarhus. Målet er aktivere eksisterende civilsamfunds kræfter for at afprøve efterspørgsel efter living hubs i landdistrikter, der samler og synliggør lokale fællesskaber og reducerer behovet for mobilitet i arbejdsmæssig sammenhæng, og understøtter landsbyer som attraktive bosætningssteder.
4. Digital mobilitet - et sammenhængende system for mobilitet i Business Region Aarhus.
En god mobilitet i Business Region Aarhus er vigtig for virksomhedernes muligheder for at tiltrække den rigtige arbejdskraft og styrke deres konkurrencekraft. En ny samlet mobilitetsløsning i Business Region Aarhus/Danmark, der kan kombinere deleøkonomiske løsninger som for eksempel GoMore med den kollektive trafik mm. kan skabe mere bæredygtige løsninger samt gøre Business Region Aarhus endnu mere attraktiv, da god mobilitet er centralt, når vi taler bosætning og erhverv. Digital mobilitet skal give borgerne en mere enkel og fleksibel tilgang til transport. Der skal arbejdes med at udvikle en digital løsning for sammenhængende transport i Business Region Aarhus uanset om det er bus, tog, flextransport, delebilsordning, taxa eller letbane.

Konkrete initiativer vedrørende IKT og smarte fællesskaber for 2016 - 2018 kan ses på www.businessregionaarhus.dk i løbet af 2016 - 2017, når de er igangsat i samarbejde med virksomheder, forsknings- og uddannelsesinstitutioner med flere.

STRATEGISPOR 1

FØDEVAREKLYNGEN

”Østjylland er globalt centrum for fødevareinnovation. Vi skal sikre, at både små og store virksomheder klarer sig godt, de er gensidigt afhængige af hinanden.”

Deltager på ØSTJYSK TOPMØDE 2015

Udgangspunkt for fødevareklyngen

Den danske fødevareklynge er Europas største og mest innovative fødevareklynge, ifølge en række internationalt anerkendte benchmarks. Virksomhederne i Business Region Aarhus og i det øvrige midtjyske område er internationalt førende på erhvervsmæssige specialiseringer inden for fødevareerhvervet. Det gælder især på områderne fødevareanalyse og rådgivning, procesudstyr, forarbejdning af mælkeprodukter og ingredienser, samt forarbejdning af kød og ingredienser.

I national sammenhæng markerer Business Region Aarhus sig også særligt inden for fødevareinnovation og entreprenørskab på fødevareområdet, samtidigt med at store nationale og internationale fødevarevirksomheder har hovedkvarter i Business Region Aarhus. Der er store fødevareindustrivirksomheder i Horsens, Aarhus og Randers, videns- og uddannelsesinstitutioner i Viborg, Norddjurs, Horsens, Favrskov, Silkeborg og Aarhus, og derudover en lang række virksomheder, der leverer udstyr til fødevareindustrien, bl.a. i Skanderborg og Silkeborg Kommune. En væsentlig del af fødevarevirksomhederne er blevet en del af globale fødevarerelaterede koncerner (eksempelvis Dupont, Marel, Lantmännen Unibake, Firmenich Flavours, Schur Pack, Tetra Pak, Lallemand, GEA og SPX). I hele Business Region Aarhus er der lokale gårdbutikker og primære fødevareproducenter.

Udfordring

Virksomhederne på fødevareområdet står for 24 % af dansk vareeksport, og der er store potentialer for øget vækst. Et støt voksende befolkningstal, og ikke mindst en eksplosivt voksende middelklasse på verdensplan, har sammen med behovet for en bæredygtig produktion af fødevarer medvirket til en stigende efterspørgsel efter danske kompetencer, vedrørende eksempelvis sofistikeret fødevarer sikkerhed og fødevarer ingredienser.

Den danske fødevareklynge er aktuelt inde i en større omstillingsproces, hvor mange virksomheder omstiller sig fra storproduktion af let forarbejdede landbrugsprodukter til produktion af fødevarer ingredienser som eksempelvis tilsætningsstoffer, enzymer og aromaer.

Kombinationen af stærke erhvervs-, innovations- og forskningskompetencer i fødevareklyngen tiltrækker virksomheder, jobs og investeringer til Business Region Aarhus. Udfordringen for de små og mellemstore virksomheder er primært at få overblik og viden, adgang til markedet og finansiering. De store virksomheder har udfordringer i forhold til at rekruttere talenter. For alle virksomheder gælder det, at samarbejde på tværs af størrelse i klyngen og koblingen mellem industri og viden er essentiel.

Strategisk indsats

Business Region Aarhus' indsats retter sig i 2016 - 2018 mod:

1. Understøttelse af rekruttering af kvalificeret arbejdskraft for sikre virksomhedernes videre vækst og udvikling - særligt arbejdskraft med kort og mellemlang videregående uddannelser, fx industriteknikere, driftsledere og ingeniører. Desuden efterspørges medarbejdere med relevante efteruddannelser. Det er afgørende for, at sikre et tilstrækkeligt udbud af kvalificerede medarbejdere. Fødevarebranchens tilbud om attraktive karriereveje på alle uddannelsesniveauer skal synliggøres, så flere unge vælger at beskæftige sig med fødevarer.
2. Branding af Business Region Aarhus' særlige position i den danske fødevareklynge. Den danske fødevarefortælling er en mulighed og en platform for markedsføring af virksomhederne, der skal sikre fortsatte investeringer og tilstrækkelig rekruttering til fødevarer sektoren i Business Region Aarhus.
3. Innovation og evnen til at samarbejde mellem virksomheder, videninstitutioner og myndigheder skal sikre, at de internationale virksomheder i Business Region Aarhus fortsat vil investere i området, samt skabe et stærkt grundlag for at små og mellemstore fødevarevirksomheder skaber vækst og arbejdspladser.

Konkrete initiativer vedrørende fødevareklyngen for 2016 - 2018 kan ses på www.businessregionaarhus.dk i løbet af 2016 - 2017, når de er igangsat i samarbejde med virksomheder, forsknings- og uddannelsesinstitutioner med flere.

ØSTJYLLAND ARBEJDER FOR DANMARK

Strategi for Business Region Aarhus 2016 – 2018

Nøgletal: Specialkørsel Danmarks Statistik bearbejdet af Kent Nielsen, eStatistik. Yderligere nøgletal findes på hjemmesiden.

Redaktion: Stinne Bille

Layout: Stine Sandahl, www.sandahls.net

Foto: Aarhus kommune, VisitAarhus, Horsens Kommune, Randers Kommune, Silkeborg Kommune, Grundfos, Nordisk Tang, InternetWeekDenmark, Agrotech, Agro Food Park, Aarhus Universitet og Business Region Aarhus

Kontakt:

Business Region Aarhus

Jane Baad Jensen, Sekretariatschef

M +45 2372 1014, E jjaba@aarhus.dk

Rådhuspladsen 2, 8000 Aarhus C,

www.businessregionaarhus.dk

Strategien er blandt andet udarbejdet med bidrag fra erhvervsliv, organisationer, byrådsmedlemmer med flere, der deltog i ØSTJYSK TOPMØDE i november 2015.

Derudover har erhvervsliv, forsknings- og uddannelsesinstitutioner i samarbejde med Business Region Aarhus udarbejdet forslag til konkrete initiativer, der skal realisere strategien på områderne: Produktion og viden, IKT og smarte fællesskaber samt fødevarerklngen.

De konkrete initiativer kan findes på hjemmesiden, når de igangsættes i løbet af 2016 – 2017.

